

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Ι. ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Πολιτική της σχολικής μονάδας

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), υλοποιεί πολιτικές για πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας, οι οποίες απορρέουν τόσο από την υφιστάμενη νομοθεσία (Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020 και Τροποποιητικός Νόμος του 2024), όσο και από την Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο 2024-2028. Η υποχρέωση των σχολείων για εφαρμογή των πιο πάνω συνάδει πλήρως με τους Κανονισμούς Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης. Οι πιο κάτω πολιτικές και ο Κώδικας συμπεριφοράς θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του σχολείου και να εφαρμόζονται πιστά από τις σχολικές μονάδες.

Κώδικας Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Σχολείου (Δημοτική Εκπαίδευση)

Στην αρχή του σχολικού έτους, επιτροπή που ορίζεται σε κάθε σχολείο διαμορφώνει προσχέδιο Κώδικα, μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται στους κανονισμούς, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε σχολείου. Αφού τύχει διαβούλευσης ο τελικός Κώδικας κοινοποιείται σε όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες, τους/τις δασκάλους/δασκάλες και τους γονείς και δεσμεύει όλους για την εφαρμογή του.

Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με τους/τις μαθητές/μαθήτριες, έτσι ώστε όλα τα παιδιά να νιώθουν ασφάλεια και συμπερίληψη, αποφασίζεται ο Ειδικός Κώδικας Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας μέσα στο τμήμα, οι πρόνοιες του οποίου είναι μέσα στα πλαίσια που καθορίζει ο Κώδικας του σχολείου. Είναι σημαντικό οι κανονισμοί στους Κώδικες να:

- είναι περιορισμένοι σε αριθμό
- είναι συγκεκριμένοι, σαφείς και κατανοητοί
- έχουν συζητηθεί επαρκώς στην τάξη και η λογική τους να αναγνωρίζεται από τους/τις μαθητές/μαθήτριες
- είναι αποδεκτοί από την πλειοψηφία των μαθητών/τριών
- εκτίθενται μόνιμα και σε εμφανές σημείο της τάξης
- είναι διατυπωμένοι σε καταφατική μορφή.

Πολιτική για την πρόληψη και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού

Τα σχολεία καλούνται να εφαρμόζουν την πολιτική για πρόληψη και αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού με συνέπεια και κυρίως με έμφαση στη μηδενική ανοχή (γρπ11441). Τα σχολεία κοινοποιούν στα παιδιά, τους γονείς και το ευρύτερο κοινό (μέσω της ιστοσελίδας τους) την πολιτική τους κατά του σχολικού εκφοβισμού.

Αντιρατσιστική πολιτική

Η εφαρμογή του «Κώδικα Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και Οδηγού Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών» αποτελεί υποχρέωση του σχολείου για αντιμετώπιση αυτής της μορφής σχολικής βίας και παραβατικότητας (γρπ2933). Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο υποστηρίζει με πολλαπλούς τρόπους τα σχολεία σε θέματα διαχείρισης του ρατσισμού και συγκεκριμένα την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής.

Εμπλοκή όλων στην υλοποίηση των πολιτικών

Οι Διευθυντές/Διευθύντριες οφείλουν να διασφαλίζουν ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι (εκπαιδευτικοί, μαθητές/μαθήτριες, γονείς/κηδεμόνες) γνωρίζουν και κατανοούν τι προνοούν οι πολιτικές και κανονισμοί και τα εφαρμόζουν.

Εκπαιδευτικοί

- Ανάλυση της πολιτικής σε συνεδρία προσωπικού στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς.
- Διασφάλιση κοινού τρόπου διαχείρισης παραβατικών συμπεριφορών.

Μαθητές/τριες

- Ενημέρωση από τον/την Υπεύθυνο/η Τμήματος σχετικά με τις προσδοκώμενες συμπεριφορές.
- Αξιοποίηση του γνωστικού αντικείμενου της Αγωγής Υγείας για συζήτηση των διαδικασιών διαχείρισης.

Γονείς/Κηδεμόνες

- Παροχή ειδικού ενημερωτικού εντύπου κατά την εγγραφή των παιδιών.
- Ενημέρωση κατά την πρώτη συνάντηση γνωριμίας για τον τρόπο διαχείρισης παραβατικών συμπεριφορών.

II. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΤΙΚΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

Η καλλιέργεια θετικού κλίματος της τάξης και του σχολείου αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την πρόληψη παραβατικών συμπεριφορών.

A. Πρακτικές Πρόληψης

Ενίσχυση παιδονομίας/εφημέρευσης σε χώρους υψηλού κινδύνου

Οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν στο σχολείο χώρους υψηλού κινδύνου για περιστατικά βίας (π.χ. τουαλέτες, διάδρομοι και απομονωμένες γωνιές), αξιοποιώντας πληροφορίες που λαμβάνονται από τους/τις μαθητές/μαθήτριες. Στα σημεία του σχολείου, που τα παιδιά δηλώνουν ότι δεν νιώθουν ασφάλεια, πρέπει να γίνεται στοχευμένη παιδονομία/εφημέρευση. Ερευνητικά έχει αποδειχθεί ότι η παρουσία ενηλίκων στα σημεία υψηλού κινδύνου είναι καταλυτική στην πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής παραβατικότητας.

Άμεση και Ορατή Αντιμετώπιση

Κάθε παραβατική συμπεριφορά πρέπει να αντιμετωπίζεται άμεσα, δίκαια και παιδαγωγικά. Αυτή η προσέγγιση δίνει ξεκάθαρο μήνυμα στους/στις μαθητές/μαθήτριες και γονείς/κηδεμόνες ότι στο σχολείο δεν γίνονται ανεκτές παραβατικές συμπεριφορές.

Εντοπισμός και προληπτική υποστήριξη ευάλωτων μαθητών/τριών

Οι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν συστηματικά και υποστηρίζουν παιδιά με δυσκολίες κοινωνικοποίησης ή προκλητική συμπεριφορά. Ο εντοπισμός και η στήριξη μαθητών/τριών που ανήκουν σε Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού περιλαμβάνεται στην Εθνική Στρατηγική της Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, για τα έτη 2021-2028. (βλ. Εγκύκλιο γπρ17333). Η Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (ΕΑΥΠ) του ΥΠΑΝ, υλοποιεί το Πρόγραμμα Στήριξης Παιδιών που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού για δημιουργική απασχόληση, εκτός σχολικού χρόνου.

B. Προληπτικές Δράσεις Ενίσχυσης Σχέσεων

Παιχνίδια στο διάλειμμα (οργανωμένα ή με συμμετοχή μαθητών/τριών μεγαλύτερων τάξεων)

Τα οργανωμένα διαλείμματα διασφαλίζουν ότι τα παιδιά είναι απασχολημένα και ψυχαγωγούνται και θεωρείται πρακτική που αν χρησιμοποιείται κατάλληλα, βοηθά στη μείωση της σχολικής βίας. Ενδείκνυται η εμπλοκή των ίδιων των μαθητών/μαθητριών στην επιλογή των παιχνιδιών (π.χ. τουρνουά σκακιού, ποδοσφαίρου σάλας, μουσική/χοροί στα διαλείμματα κ.ά).

Ομάδες Φιλίας (Buddy System) για στήριξη ευάλωτων παιδιών

Στήριξη παιδιών που είναι απομονωμένα, ευάλωτα, μικρότερα σε ηλικία ή καινούρια στο σχολείο. Αναλαμβάνουν την υποστήριξή τους αλλά παιδιά που κρίνονται ως κατάλληλα για τον σκοπό αυτό και που έχουν τις ικανότητες να το κάνουν ή ομάδες μεγαλύτερων σε ηλικία παιδιών (ακόμη και ολόκληρη τάξη).

Θεματικές Ημερίδες ή εβδομάδες αφιερωμένες σε αξίες όπως η φιλία, η συνεργασία, η ενσυναίσθηση, ο σεβασμός.

Ολόκληρη η σχολική μονάδα κατά τη διάρκεια της Ημερίδας ή της θεματικής εβδομάδας συμμετέχει σε εστιασμένες δραστηριότητες για ενίσχυση των σχέσεων των παιδιών και καλλιέργεια των αξιών.

Γ. Δημιουργική Απασχόληση μαθητών/τριών

Η δημιουργική απασχόληση λειτουργεί ως εργαλείο πρόληψης, συνεργασίας και έκφρασης.

Μαθητικοί Όμιλοι: Θεατρικός, μουσικός, χορευτικός, πολυμέσων κ.ά. Στόχος: Ενίσχυση δεξιοτήτων, σχέσεων και ενεργού συμμετοχής στη σχολική κοινότητα. Οι Όμιλοι θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες, δυνατότητες και ενδιαφέροντα των παιδιών και να δημιουργούνται, όπου είναι δυνατόν, από τους ίδιους τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

- Παραδείγματα δράσεων που μπορούν να αναπτυχθούν μέσα από τους διάφορους Ομίλους είναι:
 - ο Παρουσίαση των ενδιαφερόντων των μαθητών/τριών μέσα από εκδηλώσεις του σχολείου ή συμμετοχή σε διαγωνισμούς.
 - ο Παραγωγή ταινιών μικρού μήκους και φωτογραφιών
 - ο Δεντροφύτευση, υιοθέτηση κήπου του σχολείου ή της κοινότητας

Σχολικό Ραδιόφωνο

Λειτουργία Σχολικού Ραδιοφώνου από μαθητές/μαθήτριες κατά τα διαλείμματα. Κάθε σχολική μονάδα που συμμετέχει στο υποστηρικτικό Πρόγραμμα του ΠΙ «Μαθητικό Διαδικτυακό Ραδιόφωνο» αναπτύσσει σχετικές δράσεις, οι οποίες αποσκοπούν στη δημιουργία μιας ραδιοφωνικής εκπομπής ή σειράς εκπομπών από τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

Δημιουργία χώρου δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας

Διαμόρφωση χώρου (σε περίπτωση ύπαρξης διαθέσιμης αίθουσας) όπου οι μαθητές/μαθήτριες απασχολούνται δημιουργικά κατά τη διάρκεια των αναπληρώσεων και των διαλειμμάτων. Στον χώρο μπορούν να τοποθετηθούν παιχνίδια και μπορεί να διακοσμηθεί με έργα μαθητών/τριών και μπορεί κατά τον απογευματινό χρόνο να αξιοποιηθεί για δράσεις μαθητών ή γονιών.

Καλλιέργεια του Εθελοντισμού

Το Εγχειρίδιο «[Καλλιέργεια Εθελοντισμού και Ενεργού Πολίτη στα Σχολεία](#)» μπορεί να αξιοποιηθεί για την εκπόνηση του Σχεδίου Δράσης, αφού ο Εθελοντισμός αποτελεί καλή πρακτική για πρόληψη της παραβατικότητας, ως ένας υγιής τρόπος εμπλοκής των μαθητών/τριών στην κοινωνική προσφορά, στην ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της συνύπαρξης.

Δ. Ενεργός εμπλοκή των μαθητών/τριών στη σχολική ζωή

Ωρα «Κοινωνία της Τάξης»

Στη συγκεκριμένη πρακτική καθορίζεται συγκεκριμένος χρόνος στο πρόγραμμα της τάξης κατά τον οποίο δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να συζητούν θέματα που αφορούν άμεσα τη ζωή τους στο σχολείο με τον/την Υπεύθυνο/η Τμήματος. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στους/στις μαθητές/μαθήτριες και εκπαιδευτικούς να εκφράζουν τους προβληματισμούς, τις απόψεις, τις εισηγήσεις τους και να συζητούν διάφορα προβλήματα που έχουν σχέση με τη ζωή τους στην τάξη και στο σχολείο. Ενισχύεται, παράλληλα, η αίσθηση του ανήκειν και της ομαδικότητας.

Κουτί Επικοινωνίας

Με την πρακτική αυτή ανοίγεται ένα κανάλι επικοινωνίας με τους/τις εκπαιδευτικούς και δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να έχουν άποψη, να δίνουν ανατροφοδότηση ή να μοιράζονται επώνυμα τις δυσκολίες και τους προβληματισμούς τους. Νοείται ότι τα σχολεία παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητά τους να ανταποκριθούν στα μηνύματα που λαμβάνουν.

Ανάδειξη επιτευγμάτων των μαθητών/τριών

Το σχολείο επιδιώκει με διάφορους τρόπους να αναδεικνύει τα έργα και επιτεύγματα των μαθητών/τριών. Αυτό μπορεί να γίνει κατά τη διάρκεια μαθητικών συγκεντρώσεων ή εκδηλώσεων στον χώρο του σχολείου.

Πρακτική σχολικής επίβλεψης

Ομάδες μαθητών/μαθητριών, οι οποίοι/οποίες εναλλάσσονται, συνεργάζονται με τους/τις εκπαιδευτικούς για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, όταν εντοπίζουν παραβατικές ή εκφοβιστικές συμπεριφορές. Είναι σημαντικό στις ομάδες να συμμετέχουν παιδιά με διαφορετικές δυναμικές χαρακτήρων.

III. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΥΠΑΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ (ΟΑΣ)

Υπενθυμίζεται ότι λειτουργούν οι πιο κάτω υποστηρικτικές δομές και τα πιο κάτω Προγράμματα:

Υποστηρικτικές Δομές

Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Παραβατικότητας (ΕΑΥΠ)

<https://www.moec.gov.cy/eayp/>

Τα σχολεία εντοπίζουν μαθητές/μαθήτριες με κοινωνικές/συναισθηματικές ανάγκες. Η ΕΑΥΠ επιχορηγεί εξωσχολικές δράσεις των κοινωνικά ευάλωτων μαθητών βάσει συγκεκριμένου θεσμοθετημένου μηχανισμού (βλ. Μέρος Β, Σημείο Α).

Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης (ΟΑΠ)

https://www.moec.gov.cy/eayp/drasi_omada_amesis_paremvasis.html

Έχει υποστηρικτικό ρόλο σε περιπτώσεις σοβαρών ή επαναλαμβανόμενων περιστατικών εκφοβισμού/βίας. Παρέχει στήριξη στις σχολικές μονάδες για την ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης, στο πλαίσιο της διαχείρισης και αντιμετώπισης σοβαρών περιστατικών ή/και φαινομένων ακραίας παραβατικότητας. Επίσης, προσφέρει συμβουλευτικό έργο και υποστήριξη στο θέμα του σχολικού εκφοβισμού, καθώς και σε άλλα συναφή θέματα (Εγκύκλιος γπρ17747).

Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΥΕΨ) https://www.moec.gov.cy/edu_psychology/

Παρέχει αξιολόγηση, ψυχολογική στήριξη και καθοδήγηση. Παράλληλα με τις άλλες δράσεις της προσφέρει τα εξής Προγράμματα:

1. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «ΔΑΦΝΗ» για την Πρόληψη του Εκφοβισμού και της Ενδοσχολικής Βίας. Στόχος του προγράμματος είναι οι μαθητές/μαθήτριες να αναπτύξουν συγκεκριμένες κοινωνικές δεξιότητες που θα μπορούν να βοηθήσουν στην πρόληψη του φαινομένου. Η φιλοσοφία του προγράμματος είναι η έμφαση στις σχέσεις και στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών/μαθητριών καθώς και μεταξύ μαθητών/μαθητριών – Εκπαιδευτικού. Μέσα από την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών προωθείται η ανάπτυξη δράσεων στον χώρο του σχολείου. Το Πρόγραμμα έχει αξιολογηθεί και έχει κριθεί ως επιτυχές. Απευθύνεται σε παιδιά μεγάλων τάξεων Δημοτικού. Η αίτηση για συμμετοχή στο Πρόγραμμα υποβάλλεται γραπτώς στην ΥΕΨ.

2. Shared Concern – Μέθοδος της «Κοινής έγνοιας/ανησυχίας» (ή Pikas method). Η μέθοδος αυτή είναι μη τιμωρητική και βασίζεται στην εφαρμογή συγκεκριμένων σταδίων διαχείρισης εκφοβιστικών συμπεριφορών. Με τη μέθοδο, διευκολύνεται η εξεύρεση λύσης μέσα από διαδοχικές συνεντεύξεις και συζητήσεις με τους εμπλεκόμενους. Η μέθοδος αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε ήπια περιστατικά και όπου οι επιπτώσεις στον στόχο δεν είναι έντονες. Απαραίτητη είναι η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών.

3. Προσφορά οργανωμένων και δομημένων παρεμβάσεων προληπτικού χαρακτήρα από την ΥΕΨ στα ακόλουθα θέματα:

- Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου και πρόληψη του φαινομένου Sexting – Οργάνωση ημερίδων προληπτικού χαρακτήρα κάθε χρόνο, μία σε κάθε επαρχία για ελεύθερη συμμετοχή από όλα τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης (δημόσια και ιδιωτικά), με χρηματοδότηση από το Συμβούλιο «Φωνή». Επίσης, με το ίδιο θέμα, μπορεί να γίνει εφαρμογή βιωματικών εργαστηρίων στο χώρο του σχολείου, όπου ζητηθεί και ανάλογα με την διαθεσιμότητα της υπηρεσίας.
- Ομαλή Μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό και από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο – διαλέξεις και βιωματικά εργαστήρια προς εκπαιδευτικούς και γονείς.
- Ευτυχισμένες Τάξεις – από το νηπιαγωγείο μέχρι τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, καθολικό πρόγραμμα που στοχεύει στην διδασκαλία αξιών που χτίζουν χαρακτήρες και προλαμβάνουν παραβατικές συμπεριφορές.
- Ενδυνάμωση της Ψυχικής Ανθεκτικότητας και Δεξιοτήτες Επικοινωνίας με στόχο την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού – για μαθητές/μαθήτριες της ΣΤ' τάξης Δημοτικών σχολείων
- Κύκλος Υποστήριξης – όπου υπάρχουν περιστατικά σχολικού εκφοβισμού, εφαρμόζεται στους θύτες και στα θύματα (στα δημοτικά σχολεία).

Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ)

<https://www.moec.gov.cy/ysea/>

Ως κύριο στόχο έχει τη δημιουργία πολιτικής και εφαρμογής πλαισίου, πάντα σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, για θέματα που άπτονται της άσκησης της Προσωπικής και Επαγγελματικής Συμβουλευτικής από τους/τις Καθηγητές/τριες Σ.Ε.Α. Οι συγκεκριμένοι/ες Καθηγητές/τριες στελεχώνουν όλα τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης. Μέσα από την άσκηση της ολιστικής Συμβουλευτικής διεργασίας που υλοποιείται μέσω των ατομικών και ομαδικών συνεντεύξεων προβαίνει κυρίως στα ακόλουθα: (α) Συμβάλλει στην ενδεδειγμένη υλοποίηση των θεσμοθετημένων διαδικασιών ενδυναμώνοντας τον κάθε άμεσα εμπλεκόμενο ρόλο εντός της σχολικής μονάδας, (β) δημιουργεί συνθήκες ασφάλειας και συναισθηματικής συμπερίληψης στο σχολείο, (γ) προωθεί δεξιότητες ζωής όπως η διαχείριση συναισθημάτων που βοηθά στην αυτορρύθμιση και την ενσυναίσθηση και (δ) γενικά μέσα από την όλη άσκηση της Συμβουλευτικής Διεργασίας προς τον/τη μαθητή/τρια, μεταξύ άλλων, λειτουργεί προληπτικά απέναντι σε φαινόμενα παραβατικότητας.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (ΠΙ) www.pi.ac.cy και **Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)** www.pi.ac.cy/pavis

Υπάγεται διοικητικά στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, προσφέρει Προγράμματα Επαγγελματικής Μάθησης σε σχολεία όλων των βαθμίδων που στοχεύουν στη βελτίωση του σχολικού κλίματος, με απώτερο στόχο τη μείωση της βίας στα σχολεία π.χ. «Πρόληψη και διαχείριση των σχολικών συγκρούσεων», «Πρόληψη και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού» κ.ά. Κάθε σχολική μονάδα στηρίζεται από λειτουργό του ΠΑ.ΒΙ.Σ., ο/η οποίος/οποία πραγματοποιεί, κατά τη διάρκεια της χρονιάς, αριθμό επιμορφωτικών δράσεων για το προσωπικό του σχολείου. Το ΠΑ.ΒΙ.Σ. συντονίζει την Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο 2024-2028.

Επιπρόσθετα, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προσφέρει ειδικές επιμορφώσεις στην πρόληψη και διαχείριση της ενδοσχολικής βίας μέσα από τις δομές του π.χ. Σεμινάρια σε σχολική βάση, Προαιρετικά Σεμινάρια Επιμόρφωσης, Διήμερο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, Ημέρες Εκπαιδευτικού, Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Στελεχών της εκπαίδευσης, Δίκτυο Σχολείων για την υποστήριξη εφαρμογής της αντιρατσιστικής πολιτικής, Σεμινάρια για Γονείς κ.ά.

Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου – CyberSafety <http://internetsafety.pi.ac.cy>

Υπάγεται διοικητικά στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου. Διατηρεί διαδικτυακή πύλη ευαισθητοποίησης η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, αποθετήριο με πλούσιο εκπαιδευτικό/πληροφοριακό υλικό, πηγές και εργαλεία για παιδιά, εφήβους, εκπαιδευτικούς και γονείς, για τον διαδικτυακό εκφοβισμό. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του Έργου προσφέρονται παρουσιάσεις, διαλέξεις και βιωματικά εργαστήρια για μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς/κηδεμόνες, αναφορικά με τον διαδικτυακό εκφοβισμό. Για τη διευθέτηση υλοποίησης των σχετικών δράσεων, οι Διευθύνσεις των σχολείων μπορούν να επισκέπτονται τη σχετική διαδικτυακή πλατφόρμα του Έργου <https://workshops.internetsafety.pi.ac.cy> έτσι ώστε να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους.

Προγράμματα πρόληψης και ενδυνάμωσης

Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης - ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Στο πλαίσιο του Προγράμματος υπάρχουν, ανάμεσα στα άλλα, οι εξής επιλογές:

- Προσφορά πρόσθετων υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης από ψυχολόγους, προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, τους γονείς και κηδεμόνες τους
- Προσφορά προγραμμάτων συνεχούς επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών.
- Προμήθεια υποστηρικτικού εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού στα σχολεία.
- Προσφορά προγραμμάτων εναλλακτικής εκπαίδευσης, για εμπλουτισμό των εμπειριών των μαθητών και μαθητριών των σχολείων που συμμετέχουν.
- Προσφορά παροχής υπηρεσιών μεταφράστριας σε αραβόφωνους μαθητές, μαθήτριες και γονείς.

Σχολική Διαμεσολάβηση (Δημοτική Εκπαίδευση)

Εκπαιδευτικοί ή μέλη της Διευθυντικής Ομάδας αναλαμβάνουν τη διαχείριση συγκρούσεων που εμφανίζονται στον χώρο του σχολείου, εφαρμόζοντας τεχνικές Διαμεσολάβησης. Στόχος της Διαμεσολάβησης είναι, μέσα από τον διάλογο, τα παιδιά που έχουν συγκρουστεί να φτάσουν σε μια κοινά αποδεκτή λύση.

Μέντορες εκπαιδευτικοί (Μέση Εκπαίδευση)

Πρόκειται για έναν θεσμό που αποσκοπεί στη στήριξη μαθητών/τριών που θεωρούνται πιο ευάλωτοι/ευάλωτες. Ο/Η Μέντορας Εκπαιδευτικός είναι ένας αποτελεσματικός θεσμός που μπορεί να αξιοποιηθεί από το σχολείο για τη στήριξη, ενδυνάμωση και ενίσχυση μαθητών/μαθητριών με συμπεριφορικές και κοινωνικοσυναισθηματικές δυσκολίες και γενικά μαθητές/μαθήτριες που θεωρούνται πιο ευάλωτοι/τες. Ο/Η Μέντορας Εκπαιδευτικός λειτουργεί

ως πρότυπο ενήλικα, ο οποίος/η οποία με τη συμπεριφορά του/της και τη θετική σχέση που αναπτύσσει με τον/την μαθητή/μαθήτρια, μπορεί να τον/την καθοδηγήσει και να τον/την επηρεάσει για να διαφοροποιήσει τις αρνητικές του/της στάσεις και δυσλειτουργικές συμπεριφορές.

http://www.moe.gov.cy/dme/programmata/scholiki_paravatikotita/epimorfosi/programmata/mentores_ekp_aideftikoi/encheiridio_ekpaideftikos_mentoras.docx

Προγράμματα που άπτονται θεμάτων σχετικών με την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και απευθύνονται σε μαθητές/μαθήτριες όλων των βαθμίδων

Ο κατάλογος με τα εγκεκριμένα προγράμματα αναμένεται να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΝ στις αρχές Σεπτεμβρίου 2025.

Προγράμματα Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου (ΑΑΕΚ)

Σημειώνεται ότι, όλα τα επιχορηγημένα και εγκεκριμένα από την ΑΕΕΚ προγράμματα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Αρχής, στην ηλεκτρονική διεύθυνση

<https://www.naac.org.cy/el/adeiodotimena-proliptika-programmata> , η οποία και

επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο κατάλογος αυτός των εγκεκριμένων προγραμμάτων της ΑΑΕΚ, μπορεί να αποτελέσει και βάση για την πρόσκληση προγραμμάτων πρόληψης σε σχολεία όπου αυτό χρειάζεται.

Σεμινάρια για γονείς

Οι γονείς αντιμετωπίζονται ως συνεργάτες και συνεταίροι. Για άμεση εμπλοκή των γονιών προτείνεται, μεταξύ άλλων η παρακολούθηση σεμιναρίων και διαλέξεων. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο http://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=389&Itemid=320&lang=el και η Παγκύπρια Σχολή Γονέων <https://www.scholigoneon.org.cy/> διοργανώνουν σεμινάρια για γονείς.